

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1835. 19. Dezbr.

51ma lappa.

T a u n a s f i n n a s.

No Parihsches. Pahr to zilweku jummi, ko tur taggad par naudu rahda, stahsta gudrs, augsti mahzihts daktera-fungs ta: Tam wiham, kas pa labbu rohku audsis, irr wahrdts: Eng, un to pa kreisu nosauz: Kang. Abbi friht weenâ feijâ; tas pa labbu rohku irr druszin leelaks un stipraks pahr ohtru un schis, ka schkeet, brahlam labpraht atpleenahs. Ta: brihdî, kad es pee winneem biju, firds winneem ne puksteja weenadi: masakam druszin ahtraki. Winni 5 pehdas irr gaxxumâ, labbi auguschi un no stipreem kauleem. Winneem ittin labba galwa. Galifki winni brangi mahk, bet sawu paschu wallodu jau gluschi aismirfuschi, dauds gaddu wairs ne dschwodami tehwa seminé un weens ar ohtru drihs ne kad ne farunnadamees. Itti retti ween noteek, ka weens ohtru paschâ laikâ pahr weenadu leetu ko jauta. Bet zittâ brihdî, kad weens runna, tad ohtrs irr kluß, un kad laudis ar winneem sahk farunnahees, tad abbi greeschahs us weenu pufsi un runna tik ar weenu zilweku. Winni to sawadu spehli proht, ko sauß damm spehli, un kurrâ diwi zilweki pa raibu tahpeli baltas un melnas rippes walka. Zitti winnus luhdse, lai scho weens ar ohtru spehle, bet winni ahildeja, to ne darrischoht, jo tas tâpatt buhtu, ja labba rohka ar kreisu gribbetu spehleht. — Kursch ehdeens weenam labbi smelke, tas ohtram arri irr gahrds, un kas weenam reebj, tas ohtram arridsan. Ir zilweki un leetas, kas weenam patihk, ohtram arri. Weenâ laikâ abbeem gribbahs ehst un dsert; weenâ laikâ winni peekuhst; ta: paschâ brihdî abbi usmohstahs, un kad zits winnus gribb mohdinah, tad tik waijaga weenu paschu aiskahrt. Kad weens pazell rohku, woi kahju, woi zittadi kustahs, tad ta: paschâ minutê ohtrs to darra lihds, ta, ka schkeet, abbeem weens pats prahes effoht, un ka,zik arri laudis us winneem gluhnjea un winnus iswaizaja, tak wehl neweenam naw isdeweess, nomannih,

kursch pirmajs tà darriht gribbeja. Ne kad naw dsirdehts, ka weens pahr ohtru buhtu dusmojees, woi ohtram kahdu bahrgu wahrdu fazzijis. Kursch no winneem fautko gribb strahdaht woi padarriht, tas tuhlin sawam pascham prahtam paklaufa, ohtram ne wahrdu ne fazzidams, nedz zittadi to rahdidams, kas winnam patihkoht; un luhk! ohts tatschu bes wissas kaweschanas brahlam palihds un weenprahigi ar winau dsihwo. Winau preefschâ arri farunnajahs dakteri, woi winaus ne warroht ar nasi noschârt, ko aplam gan neweens ne tizzeja; bet winau paschi turklaht fazzija: ja tas arri bes wissahm bailehm un sahpehm warretu notift, winau tatschu to ne lautu; jo pawissam ne saprohtoht, kà weens bes ohtra warreschoht buht un kà ta effoht leelaka laime, us sawu paschu rohku woi sawâ walkâ dsihwoht.

No Londones. Tik taggad tur atnahze skaidra siana, ka tas brihnum' leels fuggis, ar ko Enlendexi pagahjuschâ pawassarâ laundarritajus pahr juhru bija aishuhtijuschi us tukschu semmi, un kuxram arri 150 seewischki bija eefschâ, 13tâ Mei leelâ juhrâ pee Almina falna fadausichts, ne tahl no kahdas fwechhas fallas ahtrumâ effoht gahjis dibbenâ. Effoht noslihku schi tur pawissam 226 zilweki kohpâ. 26scheem gan isdewahs ar mohkahn fallas mallu panahkt, bet arri no scheem jau pehz mas deenahm 7 nomire, kas pee mallas nahdami jau no aufstuma un bailehm bija kà nowahrfinahiti.

No Aust.-Indijes semmes, Ah siâ. Mahze tur Kristigs mahzitajs kahdâ sahdschâ, paganeem to preezas-mahzibû puddinahit un kahdâ deenâ ar scheem wahrdeem beidse: "Zad nu mehs no Kristus pusses effam suhtiti; itt kà Deews zaur mums luhgtu, mehs luhdsam no Kristus pusses, leezeetees salihdsinatees ar Deewu." (2. Kor. 5, 20.) — Zad weens no sahdschas wirtfneekeem, kas arri lihds ar wisseem zitteem laudim tannî semmî pehz sawu paganu preesteru isdohmaschanahm to teesham tizzeja, ka zilweku dwehseles pehz nahwes eeksch kahda lohpa ee-eijoht, fazzija: "Mehs nabbagu zilweki effam atschârti no wissas zerribas un svehtibas, tâpatt laizigi, kà muhschigi; jo ta tizziba irr tik preefsch preestereem un gudreem, bet mehs pa wissu sawu muhschu effam neganti un nizzinati laudis un ne drihkstam ko zerreht!" — Apdohmojeet, kristigi zilweki, kas schee tahdi breesmigi wahrdi: Bes zerribas, bes svehtibas, scheit laizigi un tur muhschigi! — Un tahdas dohmas wehl dauds tuhksoscheem paganeem irr; winneem tè pasaulê naw zitta eepreezinachana, ne kà laizigas mantas un lustes, un nahwé pawissam nekahda zerriba; jo tur bes Kristus beesa tumfiba irr! — Ak svehtajs ewangeliums! tu neweentu ne atmetti: arri nabbageem ta preezas-mahziba tohp puddinata. D. St.—m.

• No tas juhras fallas, ko sauz Zeiloni, ne tahl no Aust.-Indijes. Tur preefsch pahri gaddeem dsihwoja jauneklis, kam wahrds bija Per-

reira. Tas no dsummuma gan bija pagans, bet pehzlaikâ pee deerabihjiga kristiga mahzitaja bijis par audsekni. 19 gaddus wezzumâ buhdams, faslimme ar kleppu un dellamu sehrgu un nahze pee mirechanas. Wezzaki un raddi, kas wehl stipri pee sawas paganu tizzibas turrejahs, winnu kohpe, suhtija pehz saweem ahrstehm, un kad schee ne ko ne palihdseja, tad jau gribbeja sawus burrus likt atnahkt, ka tee ar wahrdeem to wahju dseedinatu. Bet jauneklis to ne gribbeja wis; luhsia luhdse, lai labbaki suhtoht pehz kristiga mahzitaja, ar ko farunnatees. Sohlija gan to darrith, bet ne darrija; tà, ka beidscht jauneklis pats, winneem ne sinnoht, suhtija pee mahzitaju un sawu firds-wehleschanu tam dewe sinnaht. — Mahzitajs tuhlii pee winnu atnahze un winnu tannis pehdigâs 11 deenâs preeksch winna mirechanas ikdeen apmekleja. Wiss, ko wahjeis runnaja, apleezinaja skaidri, ka winna firds-apsinnaeschana bija taifna un preeziga, un ka Deewa sawu schehlastibu un gohdibu arri pee winna bija parahdijis. — Bet winna raddi ar warru tohs burrus likte atnahkt un winnu apraudscht; un kad jauneklis arween pretti turrejahs, tad weens no winna brahleem winna rohku panehme un ar to teem paganu preestereem, kas pehz sawas tizzibas, mireja gultas preekschâ danzoja, to turklaht waijadfigu sihmi tahs posemimibas un pagohdinachanas doht. È gan pahr scho jaunekli tohs paschus wahrduis warr fazziht, kas par Lattu stahw rakstihes (2. Peht. 2, 8.) "Schis taifns zilweks winnu starpâ mahjodams, sawu taifnu dwehfeli irr mohzijis deenu no deenas, redsedams un dsirdedams no winnu neganteem darbeem." — Ar weenteefigu, bet turklaht arri ar mihsigu un lehnu prahtru winsch saweem raddeem, kas winnu arween gribbeja peespeest, deewekleem uppureht, fazzija: "Kadeht juhs man gribbat peespeest, to darricht, kas preeksch manna Pessitaja ozzim grehks irr? Deewa tak ween spehj man darricht wesselu. Un kad tam patihk, manni pee few aizinaht, tad es winna faukschanai preezigi paklaufischu." — Zittureis, jau bes spehka guledams, winsch dsirdeja, ka raddi klußam farunnajahs, kà winnu gan wisslehtaki warroht peespeest, sawas glahbschanas deht, deewekleem kalpoht. Winsch, greesees us mahzitaju, tam fazzija: "par to es teem ne warru pateikt, jo tee mannu dwehfeli gribb samaitaht." Schee wahrdi winnam bija gruhti isfazziht, jo balsfs jau truhke. — Pehz ihsa brihtina winsch atkal labbaki warreja runnahht, tad sanehmabs un raddeem fazzija: "Ja kahdam no jums buhtu prah-tâ, pee mannahm meesahm, kad es bes jehga buhschu, pehz juhsu mohdes kahdu banti woi zittu tahdu burru jeb pestelu sihmi peelikt, tad lai tas tak ap-dohma, ka winnam to sawâ laikâ preeksch ta Kunga Kristus teefas krehsla buhs ja-atbild." — È tas nemittejahs winnus luhgt, fazzidams, ka tee ar tahdeem neekeem winnam skahdejoht un Deewu saimojoht. — Mihtajs lassitajs, woi man buhs tew fazziht, ko tu pee schi strahsta dohma? — Tu dohma tà: "Nu, tas gan labba un teizama leeta, ka zilweks, kautgan masâs deenâs pagans bijis, tatschu tik stipri turrahjs pee kristigas tizzibas. — Bet tik leels brihnuns tas gan arri naw! Es jau arri tahdus wella kalspus pee sawas gultas ne eraudsit, lai zitti man, Deewa sinn, kà mekle eerunnaht, cas effoht waijadfigs.

Ir mans kaiminsch, kautgan besdeewigs, to ne darritu.“ — Sinnams, to es tew gan tizzeschu; bet kad tawi raddi tew pee tawas gultas to burru weerâ peewestu kahdas pafauligas epreezinachanas, kas tew ne liktu grehkus atsift, un ka dohmas tew nogreestohs no Pestitaja un no muhschibas; woi tu tad tâpate, fâ tas jauneklis, pretti turretohs un ilgotosh tik ar sawu gannu farunnatees? — Ak, fâ es preezatohs, kad ifkatrs lassitajs ar preezigu firds apsinna schanu man us to warretu atbildeht ar scheem wahrdeem: fâ tad nê? — Bet es, Deewam schehloht, arri wahjus esmu pasinnis, kas labbaki kaut kahdu sinnu no pafaules trohksneem dsirdeja, ne fâ no bishbeles, un kas, zif spehdami, wissahm tâhdahm dohmaghm atrahwahs, kas wianu grehku deht wianus drufzin buhtu warrejis ee baidiht. — Lai nu raugam, fâ muhsu mihtajs jauneklis us muhschigu meeru aismigge; jo es no wissas firds wehletu, ka manna un tawa aiseeschana sawâ laikâ arri tik svechtiga buhtu, fâ schi. Nahzitajs luhdse Deewu un ta luhdshe jaunekta dwehsele aissahje. Nahwes zihnschana bija weegla un winna beidsami wahrdi bija schee: „Kristus irr ta mihlestiba! Winsch arri preefsch man irr no-mirris. Nahwi es ne bishstohs, jo Kristus man irr atpestijis. Ak, Pestitojs, apschelosees paher man un darri man svehtu!“ — D. St. — m.

Sinna, zif naudas 17. Dezember-mehn. deenâ 1835 eefsch Rihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. naudâ. Rb. K.	Par	Makfaja:	Sudr. naudâ. Rb. K.
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggū		1 70	1 pohdu (20 mahrzineum) wasku		5 —
— meeschu, 100 mahrzin. smaggū		1 25	tabaka = = = = =		1 —
— kweeschu, 128 mahrzin. smaggū		1 80	swesta = = = = =		2 25
— ausu = = = = =		— 82	dselses = = = = =		— 70
— sirnu = = = = =		1 50	linnu, frohna = = = =		2 30
— rupju rudsu = miltu = =		1 80	brakka = = = =		2 —
— bishdeletu rudsu = miltu = =		2 10	kannepu = = = =		— 80
— bishdeletu kweeschu = miltu = =		2 40	schliktu appiu = = =		3 —
— meeschu = putraimu = =		2 —	neschliktu jeb prezzeß appiu		1 50
— eefala = = = = =		1 30	muzzu fileu, eglu muzzâ =		6 25
— linnu = fehklas = = = =		3 25	lasdu muzzâ =		6 50
— kannepu = fehklas = = = =		1 50	smalkas fahls = = =		4 15
1 wesumu seena, 30 pohdus smaggū		3 —	rupjas baltas fahls		4 40
barrotu wehrschu galku, pa pohdu =		1 —	wahti brandwihna, pussdegga =		9 —
			dîwdegga =		10 50

Weenu sudraba rubli warreja dabbuht par 359½ kapeikeem warra naudas.

Lihds 17. Dezember pee Rihges irr atnahkuschi 991 luggi un aissbraukuschi 967.

Brihw driskeht. No juhrmallas-gubbernementu angstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napier sky.